

NOJ

Struthio camelus

- **Sistematika i opis vrste**

Razred: PTICE (*Aves*)

Red: PTICE TRKAČICE (*Struthioniformes*)

Porodica: NOJEVI (*Struthionidae*)

Mužjaci : 210–275 cm, 100–156 kg

Ženke : 175–190 cm, 90–110 kg

Nepogrešivo, najveća vrsta ptica, potpuno kopnena, bez mogućnosti leta.

Prisutan spolni dimorfizam – mužjaci se razlikuju u boji perja od ženki

Mušjaci su crno bijeli, a ženke su sivo smeđe boje.

- **Rasprostranjenost i stanište**

Do sredine 20. stoljeća nojevi su se prirodno naseljavali u jugozapadnoj Aziji, Arapskom poluotoku i Africi. Nažalost, od tada ih na tim područjima više nema uslijed prekomjernog lova te danas nastanjuju samo područje subsaharske Afrike. Naseljavaju afričke savane – staništa biljnih zajednica visokih trava, s rijetkim drvećem i grmljem.

- **Prehrana**

U prirodi: trava, sjemenke, lišće, sukulentne biljke, ponekad kukci i mali kralješnjaci

U zoo vrtu: peletirana hrana za nojeve, trava, kikiriki, povrće

- **Način života**

Žive u grupama od 2 do 5 jedinki kad nije sezona razmnožavanja, a u sezoni se udružuju u jata i do 100 jedinki. Grupe nisu čvrsto povezane i jedinke u njih slobodno dolaze i odlaze iz njih. Aktivni su danju, najčešće u rano jutro i u sumrak. Stanarice su, ali u nekim područjima u vrijeme sušne sezone prelaze velike udaljenosti u potrazi za hranom. Mogu izdržati dugo vremena bez vode, jer je unose u organizam putem hrane.

- **Razmnožavanje**

Gnijezdo gradi na tlu u obliku plitke udubine. «Glavna» ženka u gnijezdo polaže 5-11 jaja, a «sporedne» ženke u isto gnijezdo polože svaka po 2 – 6 jaja. Jaje je u početku žućkaste boje, a kasnije bijele. Dugačko je 15 cm, a široko 13 cm. Inkubacija traje 42 do 46 dana i na jajima sjede i ženke i mužjaci. Ženke sjede na jajima preko dana, dok ih mužjaci nadgledaju tijekom noći (zbog boje njihovog perja). Mladunci opernate nakon 4 do 5 mjeseci.

- **Životni vijek i ugroženost**

U prirodi: 30-40 godina

U zoo vrtu: do 50 godina

IUCN: LC – najmanje zabrinjavajuća vrsta

Njihove snažne noge glavna su im obrana od neprijatelja. Mogu postići brzinu do 65 km/h i pritom mogu zadati snažan udarac nogama. Glavni predatori nojeva su gepard, lav, leopard, hijenski pas, pjegava hijena. Mladunce lovi veliki broj grabežljivaca, uključujući i orlove.

- **Zanimljivosti**

Noj je danas najveća žvuća ptica na svijetu i jedna od najbržih životinja – može trčati brzinom i do 65 km/h! Hrvatski frazem zabijati glavu u pijesak „kao noj“ kojim se veoma često opisuje stanje kad se osoba ne želi suočiti s neugodnom stvarnošću ili zatvara oči pred činjenicama, potekao je od priče o plašljivim nojevima koji guraju glavu u pijesak. Takvo ponašanje nije nikada zabilježeno, a nije ni posve jasno porijeklo ove zablude.

